

NOTABENE

Príspevok zo 7. ročníka medzinárodnej konferencie

ĽUDIA BEZ DOMOVA 2015
„Práca – cesta z bezdomovectva?“

26. - 27. 5. 2015

Hotel Junior Jasná, Demänová

Konferenciu realizovalo OZ Proti prúdu, vydavateľ Nota bene, v rámci Programu Aktívne občianstvo a inklúzia podporený Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom, ktorý spravuje Nadácia Ekopolis, Nadácia pre deti Slovenska a SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien

Zamestnávajúce ľudí bez domova

HĽADANIE MOŽNOSTÍ

Úvod

- Riešenie problematiky zamestnávania ľudí bez domova si vyžaduje systematické riešenie
- Pracovná skupina - analýza existujúcich právnych možností zamestnávania ľudí bez domova
- Október 2014: odborná Konferencia Ľudia bez domova – predstavený ideovo legislatívny zámer

Zistenia pracovnej skupiny

- V súčasnosti žiadna z foriem zakotvených v slovenskom právnom poriadku plne nezodpovedá požiadavkám na zamestnávanie ľudí bez domova
- Ľudia na ulici sa pri hľadaní zamestnania stretávajú so systémovými prekážkami, ktoré im sťažujú, resp. bránia udržať si zamestnanie, neumožňujú adekvátny proces reintegrácie do pracovného procesu po strate zamestnania

- Vhodné riešenie pre integráciu ľudí bez domova do pracovného procesu - poskytovať pracovné príležitosti a pozitívne pracovné prostredie v spolupráci s poskytovateľmi sociálnych služieb
- Tréning pracovných návykov a zručností v bezpečnom prostredí, priestor na individuálnu sociálnu prácu a riešenie špecifických problémov jednotlivca, ako aj získanie referencií pre budúceho zamestnávateľa

- Možné špecifické požiadavky pri zamestnávaní ľudí bez domova:
  - flexibilita zamestnávania
  - motivácia pre klienta
  - financovanie
- Podpora širšieho využívania tzv. sociálnej doložky vo verejnom obstarávaní

Ďalšie kroky

- Hľadať konkrétne riešenia na zistené špecifické problémy zamestnávania ľudí bez domova
- Predovšetkým skúmať a nachádzať možnosti pretvorenia súčasných foriem podpory zamestnávania do podoby zodpovedajúcej skutočným potrebám ľudí bez domova a dlhodobo nezamestnaných ľudí a dať im tak nový obsah
- Národná stratégia zamestnanosti Slovenskej republiky do roku 2020

Realizovateľnosť

- Pracovné inkubátory, implementácia konceptu sociálneho podnikania tak, ako ho prezentuje a podporuje Európska únia
- Trend v európskych krajinách - sociálny podnik typu WISE - *Work Integration Social Enterprise*, pretože zamestnáva osoby výrazne znevýhodnené na trhu práce

Sociálny podnik typu WISE

- Rôzne chápanie významu, avšak relatívne široká zhoda na základnom vymedzení oblastí ich pôsobenia a základných princípoch
- **DIESIS:**
  - A WISE way of working - Work Integration Social Enterprises and their role in European Policies -Guidelines for European policy makers (2009)
  - A WISE way of working - Work Integration Social Enterprises and their role in European Policies – National cross-cutting reports (2009)

Definícia TESSEA

- *„Integračním sociálním podnikem se rozumí „subjekt sociálního podnikání“, tj. právnická osoba založená dle soukromého práva nebo fyzická osoba, které splňují principy integračního sociálního podniku. Integrační sociální podnik naplňuje veřejně prospěšný cíl, kterým je zaměstnávání a sociální začleňování osob znevýhodněných na trhu práce, a tento cíl je formulován v zakládacích dokumentech. Vzniká a rozvíjí se na konceptu tzv. trojího prospěchu – ekonomického, sociálního a environmentálního“ (TESSEA 2011: 15–16).*

Princípy WISE

PRINCIPY INTEGRAČNÍHO SOCIÁLNÍHO PODNIKU	Sociální prospěch	Ekonomický prospěch	Environmentální a místní prospěch
<p>Charakteristiky jsou v souladu s evropským pojetím sociálního podniku. Sociální podnik je má splňovat nebo k nim směřovat.)</p>	<p>Zaměstnávání a sociální začleňování osob znevýhodněných na trhu práce</p>	<p>Případný zisk používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění veřejně prospěšných cílů</p>	<p>Přednostní uspokojování potřeb místní komunity</p>
	<p>Participace zaměstnanců a členů na strategickém směřování podniku</p>	<p>Zaměstnanci jsou podporováni ve zvyšování produktivity práce podle svých možností</p>	<p>Přednostní využívání místních zdrojů</p>
	<p>Důraz na rozvoj pracovních kompetencí znevýhodněných zaměstnanců</p>	<p>Nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovatelích</p>	<p>Přednostní uspokojování místní poptávky</p>
	<p>Inovativní přístupy a řešení</p>	<p>Alespoň minimální podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech a jeho dynamika</p>	<p>Zohledňování environmentálních aspektů výroby i spotřeby</p>
			<p>Schopnost zvládat ekonomická rizika</p>

Príklady WISE 1

- Projekt Krajanka – Kroměříž, Česká republika:
  - 1. farmársky obchod v Kroměříži
  - zameraný na osoby dlhodobo znevýhodnené na trhu práce a na ich opätovné uplatnenie v pracovnom procese
  - podporený a financovaný z ESF

- Jardin de Cogagne (Garden of Plenty) -Besançon, Francúzsko:
  - pestovanie a predaj organickej zeleniny a ovocia
  - takmer celá mzda refundovaná štátom prostredníctvom ESF

Príklady WISE 2

- Kofoeds Skole - Copenhagen, Dánsko:
  - príležitostné činnosti, stolársky obchod, kováčska dielňa, práčovňa, workshopy: maľovanie, oprava áut, ...
  - finančná kompenzácia pre účastníkov
  - normálny pracovný týždeň

- De Wroeter – Belgicko:
  - pestovanie organickej zeleniny a ovocia a ich predaj na miestnom trhu alebo cez e-shop
  - cca 50 platených zamestnancov
  - 50 % nákladov z verejných zdrojov, zvyšok cez predaj produktov

Príklady WISE 3

- **Street Shine – Veľká Británia:**
  - leštenie topánok
  - poskytnutý tréning, pravidelný príjem, bankový účet
  - možnosť otvoriť si vlastnú franšízu

- **“Cash und Raus” - Düsseldorf, Nemecko**
  - zber starého nábytku a jeho likvidácia na súčiastky, potom predaj v second hande

Ďakujem za pozornosť

JUDr. Alexandra VICOVÁ
Sociálne grémium, o. z.
alex.vicova@gmail.com